

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

THE INTERCULTURAL COMMUNICATIVE COMPETENCE (ICC) OF ENGLISH MAJOR UNDERGRADUATE STUDENTS IN THE FACULTY OF EDUCATION

ภัทรพร สุทธิรัตน์*

Pattaraporn Sutthirat*

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Faculty of Education, Naresuan University

*Corresponding Author E-mail : pattarapornsu@nu.ac.th

Received: September 05, 2023; Revised: October 20, 2023; Accepted: October 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรี รวมถึงศึกษาความสนใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยการวิจัยสำรวจ (Survey Research) มีกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ นิสิตนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 จากเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง 5 แห่ง จำนวน 140 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า นิสิตนักศึกษาครูมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88) และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม พบว่า นิสิตนักศึกษามีความรู้ทักษะ และเจตคติ อยู่ในระดับมาก โดยมีระดับค่าเฉลี่ย 3.13 2.95 และ 2.65 ตามลำดับ ในขณะที่ด้านความตระหนักทางวัฒนธรรมเชิงวิพากษ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.09 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านความสนใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม นิสิตนักศึกษาต้องการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.71 โดยถึงแม้ว่านิสิตนักศึกษาร้อยละ 37.14 เห็นว่าเจตคติคือส่วนที่สำคัญที่สุด แต่ในด้านการพัฒนา นิสิตนักศึกษาทุกคนต่างเห็นว่าควรต้องพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมให้ครบทุกด้าน โดยจากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 61.43 ต้องการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจากการการสนทนากับผู้ที่มีประสบการณ์ หรือผู้ที่มีวัฒนธรรมแตกต่างจากตนมากที่สุด

คำสำคัญ: สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม, การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ABSTRACT

The primary objectives of this survey research were to investigate intercultural communicative competence of undergraduate students and examine the students' level of interest in intercultural communicative competence learning. A survey was administered to a sample of 140 first-year undergraduate students majoring in English who were from five universities. The research instrument was the intercultural communicative competence questionnaire. The data collected were subjected to analysis using descriptive statistics, including measures such as mean, percentage, and standard deviation. The results of the study are as follows: In general, the participants in the study exhibit a high degree of intercultural communicative competence, with an average score of 2.88. This competence encompasses various aspects, including knowledge (mean 3.13), skills (mean 2.95), attitudes (mean 2.65), and critical cultural awareness (mean 2.09). According to the participants' critiques, a majority of 55.71 percent expressed a high level of interest in intercultural communicative competency learning, particularly emphasizing its practical applicability in daily life. Additionally, it is imperative to enhance all aspects of intercultural communicative competence, despite the majority of participants (37.14 percent) concurring that the attitude component holds the utmost significance. Furthermore, in order to enhance their intercultural communicative ability, individuals should engage in conversations with specialists or people from foreign countries who possess diverse cultural backgrounds.

Keywords: Intercultural Communicative Competence; Intercultural Communication

บทนำ

ในยุคศตวรรษที่ 21 ภาษาอังกฤษถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารที่สำคัญ เป็นภาษาที่นิยมและแพร่หลายทั่วโลก โดยเฉพาะในประเทศไทยที่ภาษาอังกฤษถูกใช้เป็นภาษาต่างประเทศเป็นเวลายาวนาน ทั้งใช้ในการติดต่อสื่อสาร ใช้ทางการศึกษา การประกอบอาชีพ การขยายธุรกิจ รวมไปถึงการใช้เพื่อสร้างความเข้าใจต่อประเพณีวัฒนธรรม ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงมองเห็นอนาคตของเด็กไทยกับการใช้ภาษาอังกฤษในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนิสิตนักศึกษาครูที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ที่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพในฐานะครูสอนภาษาเมื่อสำเร็จการศึกษา

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าเด็กไทยจะได้รับการศึกษาภาษาอังกฤษและถูกปลูกฝังถึงความสำคัญต่อการใช้ภาษาอังกฤษมาตั้งแต่เยาว์วัย และประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษมาโดยตลอด เห็นได้จากข้อกำหนดของการศึกษาของชาติ ที่กำหนดให้นักเรียน ต้องเรียนภาษาอังกฤษ ทั้งด้าน ฟัง พูด อ่าน และเขียน (อารีรักษ์ มีแจ้ง และ สิริพร ปาณวงษ์, 2553) ทว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษยังคงมีปัญหามาโดยตลอด เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างถูกต้อง (บุบผา อยู่ทรัพย์, 2555) และการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนก็ยังคงอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ามาตรฐาน (Prapphal, 2001) โดยเฉพาะในปัจจุบัน ที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังคน องค์ความรู้ ภาษาและวัฒนธรรมระหว่างกัน ทำให้เกิดการสื่อสารกับชาวต่างชาติ หรือ การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Asean Thailand, 2019) ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับเด็กไทย โดยในปัจจุบัน การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทยยึดความสามารถทางด้านภาษาของเจ้าของภาษาเป็นเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีจุดเน้นทางด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ และทักษะในการสื่อสารต่าง ๆ

ไม่ว่าจะเป็น การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน (Britishcouncil, 2020) ทว่า เนื้อหาและความสำคัญต่อความหลากหลายเชิงวัฒนธรรมและสังคมซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารนั้นยังคงไม่ปรากฏในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับนิสิตนักศึกษาครู ที่ในอนาคตจำเป็นต้องมีความสามารถทั้งในด้านของความรู้ ความเข้าใจทางภาษา การนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการติดต่อสื่อสาร และความสามารถในการถ่ายทอดให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ได้จริงในชีวิต ในขณะที่ประเทศมีการพัฒนาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อรองรับภาวะการค้า การลงทุน การเชื่อมโยงระหว่างประเทศ และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางหรือภาษาที่ใช้ในการทำงาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตร บุคลากร และโดยเฉพาะนิสิตนักศึกษา ให้มีความพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และเพื่อให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communicative Competence; ICC) เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารและใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ควรมีการสำรวจสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในนิสิตนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นปีที่ 1 เนื่องจากข้อมูลในการสำรวจสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้ โดยการสำรวจและพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ทำให้ผู้เรียนมีเวลาในการฝึกฝนและพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของตนเองตลอดเส้นทางการเรียนรู้ด้านภาษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรี
2. เพื่อศึกษาความสนใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ที่มุ่งศึกษาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและความสนใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษมีการกำหนดแนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการวางแผนการดำเนินงานรวมทั้งวิธีดำเนินการวิจัย (Research methodology) ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นิสิตนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 จากเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิจิตร และ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จำนวน 220 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 จากเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จำนวน 140 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportionate stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนใน มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เป็นจำนวน 33, 20, 35, 18 และ 34 ตามลำดับ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรี
2. ความสนใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ของนิสิตนักศึกษาครูระดับปริญญาตรี เป็นรายบุคคล มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. สร้างแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ใน google form
2. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงให้เป็นฉบับสมบูรณ์
3. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามออนไลน์ไปยังอาจารย์ผู้สอนคณะศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลกับนิสิตนักศึกษา โดยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2566 ถึงวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ.2566 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 15 วัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยได้ทำการดัดแปลงมาจากแบบวัด Assessment of Intercultural Competence (AIC) ของ Fantini (2006) โดยมีการแปลภาษาจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้เข้ากับบริบทของประเทศไทย ทั้งนี้ แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระยะเวลาในการเรียนภาษาอังกฤษ และ ประสบการณ์ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 3 ข้อ
- ตอนที่ 2 แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ แบ่งออกเป็น 4 มิติ คือ 1. ด้านความรู้ 2. เจตคติ 3. ความตระหนักทางวัฒนธรรมเชิงวิพากษ์ และ 4. ทักษะ จำนวน 32 ข้อ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามความสนใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม จำนวน 4 ข้อ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และแบบวัด Assessment of Intercultural Competence (AIC) ของ Fantini (2006)

2. กำหนดจุดประสงค์ของแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่สร้างขึ้น
3. กำหนดลักษณะของเครื่องมือ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ ที่มีด้านบวกและด้านลบ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)
4. ร่างแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ แบ่งออกเป็น 4 มิติ คือ 1. ด้านความรู้ 2. เจตคติ 3. ความตระหนักทางวัฒนธรรมเชิงวิพากษ์ และ 4. ทักษะ จำนวน 37 ข้อ
5. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาและวัฒนธรรม จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน ซึ่งในการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
 - ให้คะแนน +1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา
 - ให้คะแนน 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา
 - ให้คะแนน -1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อหา
 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (อนูวัติ คุณแก้ว , 2558, หน้า 199) พร้อมกับปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
6. ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่าข้อคำถามที่สอดคล้องกับเนื้อหาตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้มีจำนวน 32 ข้อ โดยแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00
7. ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์
8. จัดทำแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เพื่อนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแบ่งเป็นหัวข้อต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency)

ตอนที่ 2 แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

3.26 - 4.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
2.51 - 3.25	หมายถึง	ระดับมาก
1.76 - 2.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.00 - 1.75	หมายถึง	ระดับน้อย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความสนใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ ด้านความตระหนักทางวัฒนธรรมเชิงวิพากษ์ และด้านทักษะ และศึกษาความสนใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ผลการวิจัย สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. โดยภาพรวมองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 2.88$ โดยมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ $\bar{X} = 3.13$ ด้านทักษะ $\bar{X} = 2.95$ ด้านเจตคติ $\bar{X} = 2.65$ และด้านความตระหนักทางวัฒนธรรมเชิงวิพากษ์ $\bar{X} = 2.09$ ตามลำดับ

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านความรู้	3.13	0.75	มาก
ด้านเจตคติ	2.65	1.00	มาก
ด้านความตระหนักทางวัฒนธรรมเชิงวิพากษ์	2.09	1.20	ปานกลาง
ด้านทักษะ	2.95	0.81	มาก
รวม	2.88	1.02	มาก

*เกณฑ์การแปลความหมาย 1.00 - 1.75 = น้อย, 1.76 - 2.50 = ปานกลาง, 2.51 - 3.25 = มาก, 3.26 - 4.00 = มากที่สุด

ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมทั้ง 4 ด้าน

2. ความสนใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม มีรายละเอียด ดังนี้ ด้านความสนใจต่อการนำสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมไปใช้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 55.71 รองลงมาคือการนำไปใช้ในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ ร้อยละ 20.00 นำไปใช้เพื่อทำความเข้าใจในประเด็นทางสังคมที่เกิดขึ้น ร้อยละ 8.57 และนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและด้านการสอนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.86

ด้านความสำคัญของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าด้านเจตคติคือส่วนที่สำคัญที่สุด (ร้อยละ 37.14) รองลงมาคือ ด้านความรู้ (ร้อยละ 34.29) ด้านทักษะ (ร้อยละ 15.71) และด้านความตระหนักทางวัฒนธรรมเชิงวิพากษ์ ความรู้ (ร้อยละ 12.86) ตามลำดับ

ด้านสมรรถนะที่ต้องการพัฒนา ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนเห็นด้วยว่าควรพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมให้ครบทุกด้าน

ด้านวิธีการในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการพัฒนาสมรรถนะโดยการสนทนากับผู้ที่มีประสบการณ์ หรือผู้ที่มีวัฒนธรรมแตกต่างจากตน มากที่สุด (ร้อยละ 61.43) รองลงมา คือ ฟังบรรยายการสอนจากอาจารย์ (ร้อยละ 21.43) เรียนรู้ผ่านสถานการณ์ตัวอย่าง ข่าว และสื่อ (ร้อยละ 10.00) และอ่านหนังสือเพิ่มเติม (ร้อยละ 7.14) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลสำรวจวัตถุประสงค์ด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จากเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษามหาภาคเหนือตอนล่าง 5 แห่ง อยู่ระดับมาก โดยเมื่อศึกษาในแต่ละ

ด้านของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีความรู้ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ด้านทักษะในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และด้านเจตคติ อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านความตระหนักทางวัฒนธรรมเชิงวิพากษ์นั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ในด้านความรู้ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม นิสิตนักศึกษามีองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมหลักและด้านการมีปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่ความรู้ด้านพหุวัฒนธรรมน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และอาจกล่าวได้ว่าประสบการณ์ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนี้อาจเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลให้นิสิตนักศึกษามีความรู้ในด้านพหุวัฒนธรรมน้อยกว่าองค์ความรู้ในด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ Moller and Nuget (2014) ที่ได้อธิบายว่า อุปสรรคในการสร้างเสริมประสบการณ์การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนี้ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของผู้อื่นได้ โดยหากนิสิตนักศึกษาเหล่านี้ต้องไปบรรจุเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ การไม่มีประสบการณ์และองค์ความรู้ในการด้านพหุวัฒนธรรมที่มากพออาจทำให้เด็กนักเรียนไม่สามารถพัฒนาสมรรถนะในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งนี้ การมีประสบการณ์ในการสื่อสารวัฒนธรรม หรือแม้กระทั่ง การมีประสบการณ์ในวัฒนธรรมอื่น ๆ ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาแนวความคิดและความสามารถด้านสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม (Aleksandrowicz-Pedich et al.,2003) และในงานวิจัยของ Nilmanee และ Soontornwipast (2014) พบว่า ความรู้เกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมของผู้สอนมีอิทธิพลต่อการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมด้วย

ด้านทักษะ นิสิตมีทักษะในการค้นพบและมีปฏิสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด และ ทักษะในการตีความและเชื่อมโยงอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก ชำนาญ และ อวยพร เรื่องตระกูล (2557) ในการพัฒนาแบบวัดและการวิเคราะห์ระดับความสามารถทางวัฒนธรรมของครู ที่ผลการวิจัยระบุว่าครูมีทักษะทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cheung, Leung และ Au (2006) และ ชูตินันท์ จันทระเสนานนท์ (2553) ทั้งนี้ การที่นิสิตนักศึกษา มีทักษะในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม อาจเกิดจากการตื่นตัวในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารที่สำคัญในยุคศตวรรษที่ 21 ผสมกับการที่ประเทศไทยในปัจจุบันมีความหลากหลาย ทั้งในด้านของเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมทำให้เด็กไทยตื่นตัวและปรับตัวเพื่อพัฒนาทักษะในการสื่อสาร โดยในงานวิจัยเรื่องการสื่อสารและการปรับตัวทางวัฒนธรรม ของโอฬาริก ขุนสิทธิ์ (2555) แสดงให้เห็นว่าคนไทยมีทักษะในการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่

ด้านเจตคติ พบว่า นิสิตนักศึกษามีเจตคติด้านความสนใจใฝ่รู้ ด้านการเปิดใจกว้าง และด้านการยอมรับและชื่นชมอยู่ในระดับมาก ในขณะที่มีด้านความอดกลั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยผลการศึกษาด้านเจตคติด้านความอดกลั้น ชี้ให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษามีความพยายามในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร เมื่อต้องพูดคุยกับชาวต่างชาติ อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับ ความอดกลั้นเมื่อต้องอยู่กับผู้คนที่มีความแตกต่างจากตน โดยผลการวิจัยในด้านนี้สอดคล้องกับประสบการณ์ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาร้อยละ 55.71 ที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเลย จึงอาจเป็นผลทำเจตคติในด้านความอดกลั้นนั้นน้อยกว่าเจตคติในด้านอื่น

ด้านความตระหนักทางวัฒนธรรมเชิงวิพากษ์ ผลการศึกษาศมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษนี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษามีความตระหนักต่อวัฒนธรรมของตนเองอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ นิสิตนักศึกษามีความตระหนักในการปฏิบัติตนของตนเองและในการใช้ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาหลักของคนไทย อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ความด้านความตระหนักต่อวัฒนธรรมผู้อื่น เช่น ความตระหนักต่อวัฒนธรรมของผู้อื่นที่แตกต่างจากตน ความตระหนักในบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมของตนเองที่มีต่อผู้อื่น ความตระหนักต่อการใช้ภาษาของผู้อื่น และ ความตระหนักต่อการเหมารวมทางวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ ผลการวิจัยอาจเชื่อมโยงกับ

ประสบการณ์ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาและองค์ความรู้ด้านพหุวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาความตระหนักทางวัฒนธรรมในกลุ่มนักศึกษาพยาบาล ของ Martin (2014) โดยพบว่า การรับรู้ ความรู้ทางวัฒนธรรมและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมที่พบเจอมีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิต และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญา บุษบก (2556) ที่ได้กล่าวว่า เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ จะทำให้ความตระหนักเกิดขึ้นได้ กล่าวคือ ความรู้เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความตระหนักได้ ทั้งนี้ยังมีงานวิจัยอื่นที่สอดคล้อง เช่น งานวิจัยของ ศุทธา สุนันทกรณ (2555) ที่พบว่า ความตระหนักเกิดจากการมีความรู้ เมื่อเกิดการรับรู้ เกิดความคิด เกิดการเรียนรู้ จะนำไปสู่ความตระหนัก ทั้งนี้การที่จะเกิดความตระหนักได้ ผู้เรียนจะต้องมีพัฒนาองค์ความรู้ให้มากพอจึงเกิดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาไปสู่ความตระหนักได้ ประกอบกับงานวิจัยของ อรุพร ศิริวิชยาภรณ์ ใน “ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน*” (2561) ที่กล่าวว่า ประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมมีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิต เช่นเดียวกับในงานวิจัยของนพวรรณ ยอดธรรม (2558) ที่ได้ให้ความเห็นว่าความตระหนักเกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนสะสมประสบการณ์จากการเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมถือเป็นสมรรถนะที่สำคัญสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษา สัมผัส และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ความรู้ เจตคติ ความตระหนักทางวัฒนธรรมเชิงวิพากษ์ และทักษะ จึงควรมีการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้วัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่หลากหลาย
2. ควรมีการขยายขอบเขตของประชากรในการวิจัยครั้งต่อไป
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

บรรณานุกรม

- กมลชนก ชำนาญ และ อวยพร เรื่องตระกูล. (2557). การพัฒนาแบบวัดและการวิเคราะห์ระดับความสามารถทางวัฒนธรรมของครู. *An Online Journal of Education*, 9(2), 534–548. สืบค้นจาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/43786>
- ชุตินันท์ จันทระเสนานนท์. (2553). การพัฒนาแบบวัดสมรรถนะเชิงวัฒนธรรม (A Development of Cultural Competence Scale). *วารสารครุศาสตร์* 1(40). หน้า 43 – 58.
- ธัญญา บุษบก. (2556) ความตระหนักต่ออันตรายจากขยะอิเล็กทรอนิกส์ประเภทซากโทรศัพท์เคลื่อนที่ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยมหิดล/กรุงเทพฯ.
DOI: https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/MU.the.2013.32
- นพวรรณ ยอดธรรม. (2558). “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนววิถีประมงพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมความตระหนักทางวัฒนธรรมในเด็กปฐมวัย.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- บุบผา อยู่ทรัพย์. (2555). การพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษด้วยตนเองของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาผ่านการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะการเรียน. *วารสารวิจัย มสค.* 8(2). 189-204.
- ศุทธา สุนันทกรณีย์. (2555) ความตระหนักต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรนันทนาการฐานป่าไม้ของผู้มาเยือนน้ำตกโดนงาข้างจังหวัดสงขลา . มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช/นนทบุรี.
- DOI: https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/STOU.the.2012.329
- อารีรักษ์ มีแจ้ง และ สิริพร ปาณางษ์. 2553. การ พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ ปัญหาเป็นฐาน สำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.* 12(2): 17-31.
- อุรุพร ศิริวิษายภรณ์, สันติ ศรีสวนแดง และ ประสงค์ ต้นพิชัย. (2018). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน (factors affecting to extra curriculum activities participation of undergraduate students at Kasetsart University, Kampaengsaen Campus). *VeridianmE-Journal Silpakorn University.*
<https://doi.org/10.2139/ssrn.3244225>
- โอฬาริก ขุนสิทธิ์. (2555). *การสื่อสารและการปรับตัวทางวัฒนธรรมของบุคลากรไทยในบริษัทสาขาประจำประเทศเพื่อนบ้าน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Aleksandrowicz-Pedich, L., Draghicescu, J., Issaiass, D., and Sabec, N. (2003). The views of teachers of English and French on intercultural communicative competence in language teaching. In I. Lazar (Ed.), *Incorporating intercultural communicative competence in language teacher education*, Europe Centre for Modern Languages/Council of Europe Publishing, Strasbourg
- ASEAN THAILAND. ASEAN Economic Community – ASEAN thailand 2019. (n.d.).
<https://asean2019.go.th/en/abouts/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%8A%E0%B8%B>
- British council.* British Council | ประเทศไทย. 2020. <https://www.britishcouncil.or.th/>
- Cheung, M. W. L., Leung, K., & Au, K. (2006). Evaluating Multilevel Models in Cross-Cultural Research. An Illustration with Social Axioms. *cross-cultural psychology*, 37(5), 522-541.
- Martin-Thomton, Renee. (2014). "A correlational study on the cultural awareness among graduating associate degree nursing students," The Degree Doctor of Philosophy in Higher Education Administration, University of Phoenix
- Moeller, A. J., & Nugent, K. (2014). Building intercultural competence in the language classroom. In S. Dhonau (Ed.), *2014 Report of the central states conference on the teaching of foreign languages* (pp. 1-18). Richmond, VA: Robert M. Terry.
- Nilmanee, M., & Soontornwipast, K. (2014). Exploring Factors Influencing the Teaching of Culture and Its Challenges: Teachers' Perceptions. *LEARN Journal: Language Education and Acquisition Research Network*, 7(2), 1–18. Retrieved from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/LEARN/article/view/102695>
- Prapphal, K. 2001. English proficiency of Thai learners and directions of English teaching in Thailand. *Journal of English Studies.* 1(1). 6-12